ශ්‍රී ලංකාවේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල:
තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ ප්‍රමාණවත්භාවය පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක තක්සේරුවක්

2026 මැයි

පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය

Verité Research
Strategic Analysis for Asia

පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල: තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ ප්‍රමාණවත්භාවය පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක තක්සේරුවක්

2026 මැයි

මෙම පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය වෙරිටේ රිසර්ච් හි අනුෂාන් කපිලන් සහ ශලෝමි ලියනගේ විසින් සම්පාදනය කරන ලදී. සමස්ත පර්යේෂණ අධීක්ෂණය නිශාන් ද මෙල් විසින් සපයන ලදී. සංස්කරණ සහාය චතුනි පබසරා විසිනි. හැඩතල ගැන්වීම සහ සැලසුම මුආද් හිමාස් විසිනි.

ප්‍රකාශන හිමිකම © 2026 Verité Research Pvt Ltd. සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

ISSN 2806-5174

නිර්දේශිත උපුටා දැක්වීම: Verité Research (2026). The Employees Provident Fund in Sri Lanka: A Comparative Assessment of the Adequacy of Information Disclosure. කොළඹ: Verité Research.

මූලපද (Keywords): සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (employees' provident fund), විශ්‍රාම ඉතුරුම් (retirement savings), විනිවිදභාවය (transparency), තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම (disclosure), තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය (right to information), ශ්‍රී ලංකාව (Sri Lanka).

වෙනත් පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තයන් මෙතැනින් බාගත කළ හැක: https://www.veriteresearch.org/publication_type/research-briefs/

අදහස් ඊමේල් කරන්න: publications@veriteresearch.org

CONTENTS

විධායක සාරාංශය.. 4

1. හැඳින්වීම.. 6

2. EPF හි තොරතුරු වාර්තාකරණය තක්සේරු කිරීම සඳහා වන මිණුම් සලකුණු.. 8

2.1. විශ්‍රාම අරමුදල් හෙළිදරව් කිරීම සඳහා වන ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සහ භාවිතයන්.. 8

2.2. ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන් සහ භාවිතයන්.. 8

3. EPF තොරතුරු වාර්තාකරණය: හිඩැස් කාණ්ඩ පහක්.. 10

3.1. ප්‍රමාණවත් නොවන හෝ අඩුපාඩු සහිත තොරතුරු.. 10

3.2. ප්‍රමාණවත් විස්තරාත්මක බවක් නොමැතිකම.. 13

3.3. තොරතුරු හෙළිකිරීමේ ප්‍රමාදය.. 14

3.4. සීමිත සංඛ්‍යාතය.. 15

3.5. අඛණ්ඩව අනුකූල නොවීම.. 16

4. ඉදිරිය.. 18

සටහන්.. 20

විධායක සාරාංශය

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF) යනු ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම මූල්‍ය ආයතනයයි. 2024 අවසානය වන විට එහි වත්කම් රුපියල් ට්‍රිලියන 4.38 ක් වූ අතර එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් දළ වශයෙන් 15% කට සමාන වන අතර ඕනෑම දේශීය බැංකුවක වත්කම් ඉක්මවා යයි. බොහෝ විට්මත් පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයින් සඳහා ප්‍රධාන විශ්‍රාම ඉතුරුම් මාර්ගය ලෙස EPF ක්‍රියා කරයි. එබැවින් එහි ප්‍රතිලාභ සාමාජිකයින්ගේ අනාගත සුබසාධනය හැඩගස්වයි.

සාමාජිකයින්ට අරමුදලේ හිමිකාරීත්වය තිබුණද, එහි කළමනාකරණය සඳහා ඔවුන්ට කිසිදු කාර්යභාරයක් නොමැත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) භාරකරු ලෙස ආයෝජන කළමනාකරණය කරන අතර සාමාජිකයින්ගේ යහපත උදෙසා ක්‍රියා කළ යුතුය. එහෙත්, සෑම ආයෝජන තීරණයකම සම්පූර්ණ ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක සාමාජිකයින් විසින් දරන අතර මහ බැංකුව කිසිවක් දරන්නේ නැත. මෙය පැහැදිලි නියෝජිත-ප්‍රධාන (principal-agent) ගැටලුවක් වන අතර, සාමාජිකයින්ට ඉන් ඉවත් විය නොහැකි වීම නිසා එය තවත් බරපතල වේ: දායකත්වයන් අනිවාර්ය වන අතර අභිමතය පරිදි ඉතුරුම් ආපසු ලබා ගත නොහැක.

මෙම පසුබිම තුළ, විනිවිදභාවය අත්‍යවශ්‍ය වේ. එය සාමාජිකයින් සඳහා වන ප්‍රධානතම ආරක්ෂාවයි. විශ්‍රාම අරමුදල් සඳහා වන ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් - OECD/IOPS මූලධර්ම සහ ගෝලීය විශ්‍රාම වැටුප් විනිවිදභාවය පිළිබඳ මිණුම් සලකුණ (GPTB) ඇතුළුව - මේ සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි වේ: කාලෝචිත, සවිස්තරාත්මක සහ ප්‍රවේශ විය හැකි මහජන තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම යහපත් පාලනය, අඩු පිරිවැය සහ ශක්තිමත් දිගුකාලීන ප්‍රතිලාභ සඳහා පදනම වේ. සාමාජිකයින්ට තේරීමක් නොමැති විට, ඔවුන්ගේ ඉතුරුම් ඔවුන්ගේ යහපත උදෙසා කළමනාකරණය කරන බව තහවුරු කර ගැනීමට ඔවුන්ට, පාර්ලිමේන්තුවට සහ මහජනතාවට ඉඩ සලසන්නේ තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමයි.

කෙසේ වෙතත්, තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේදී EPF මෙම ප්‍රමිතීන්ට වඩා පහළ මට්ටමක පවතී. මෙම පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය මගින් එහි හෙළිදරව් කිරීම් දේශීය මිණුම් සලකුණු තුනක් - CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම්, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ ඒකක භාර (unit trusts) - සහ ජාත්‍යන්තර භාවිතයන් සමඟ සංසන්දනය කරයි. සෑම අංශයකින්ම පාහේ, EPF විසින් ඉතා කුඩා මහජන ඉතුරුම් සංචිත දරන ආයතනවලට වඩා අඩුවෙන්, අඩු විස්තරාත්මකව, අඩු වාර ගණනකින් සහ ප්‍රමාද වී තොරතුරු හෙළිදරව් කරයි.

මෙම අඩුපාඩු ප්‍රධාන කාණ්ඩ පහකට ගොනු වේ:

1. **ප්‍රමාණවත් නොවන හෝ අඩුපාඩු සහිත තොරතුරු -** EPF ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ මූලික මූල්‍ය ප්‍රකාශන පමණි, සාපේක්ෂ ආයතන සාමාන්‍යයෙන් සපයන කාර්ය සාධන මිණුම්, අවදානම් දර්ශක, පිරිවැය බිඳවැටීම්, පාලන තොරතුරු, ESG ඒකාබද්ධ කිරීම් සහ ගැටුම්කාරී අවශ්‍යතා (conflict-of-interest) හෙළිදරව් කිරීම් අතහැර දමයි. කළඹේ සංයුතිය (portfolio composition), අස්වැන්න සහ කල්පිරීමේ පැතිකඩ සහිත මාසික තොරතුරු පත්‍රිකා ද එහි නොමැත;

2. **ප්‍රමාණවත් විස්තරාත්මක බවක් නොමැතිකම -** EPF සතුව ඇති දේ, ප්‍රතිලාභ සහ පිරිවැය සමස්තයක් ලෙස වාර්තා කරයි. එය වත්කම් පන්ති, උපකරණ හෝ අංශ අනුව ඒවා බිඳ දක්වන්නේ නැත. විවිධ මිල ගණන් සහ අස්වැන්න සහිත බැඳුම්කර මිලදී ගැනීම් වල සාමාන්‍යය ලබා ගනී. එක් එක් ආයෝජනය හෙළිදරව් කිරීමේ නීතිමය අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට ද එය අපොහොසත් වේ;

3. **දුර්වල කාලීන බව -** වාර්ෂික වාර්තා බොහෝ විට මාස 12-24 කින් ප්‍රමාද වී නිකුත් වේ. 2021 වන තෙක් ලබා ගත හැකි වූ නවතම වාර්තාව 2016 සඳහා විය. ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධව, ලැයිස්තුගත සමාගම් සහ බැංකු ප්‍රමාද වී වාර්තා කිරීම සඳහා දඬුවම් වලට මුහුණ දෙයි. EPF කිසිදු දඬුවමකට මුහුණ නොදේ;

4. **සීමිත සංඛ්‍යාතය -** EPF මූලික මූල්‍ය තොරතුරු ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ වසරකට වරක් පමණි. බැංකු, ලැයිස්තුගත සමාගම් සහ ඒකක භාර කාර්තුමය, මාසිකව හෝ දෛනිකව වාර්තා කරයි. ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් ද එවැනි සංඛ්‍යාතයක් අපේක්ෂා කරයි;

5. **අඛණ්ඩව අනුකූල නොවීම -** 'එක් එක් ආයෝජනය' හෙළිදරව් කළ යුතු බවට පනත මගින් නියම කර තිබියදීත්, EPF අඛණ්ඩව ව්‍යවස්ථාපිත කාලසීමාවන් මඟ හරින අතර ආයෝජන හෙළිදරව් කරන්නේ සමස්තයක් ලෙස පමණි. අධිකරණ වෛද්‍ය (Forensic) විගණන සොයාගැනීම් ද විනිවිදභාවය පිළිබඳ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල නොවීම සහ මෙම උල්ලංඝනය කිරීම් වාර්තා කිරීමට අභ්‍යන්තර විගණන අංශය අපොහොසත් වීම පිළිබඳ පුළුල් රටාවක් පෙන්වා දෙයි.

මෙය දැඩි උත්ප්‍රාසයකි. මූල්‍ය අංශයේ නියාමකයා ලෙස, මහ බැංකුව විසින් අනෙක් අයගේ මුදල් කළමනාකරණය කරන බැවින් බැංකු ඉහළ පාලන සහ විනිවිදභාවයේ ප්‍රමිතීන්ට යටත් කරයි. එහෙත් එය අධීක්ෂණය කරන ඕනෑම බැංකුවකට වඩා විශාල අරමුදලක් වන EPF හි තමන්ගේම කළමනාකරණය සඳහා සමාන ප්‍රමිතීන් අදාළ නොකරයි. මෙය 'මුරකරුවන් දෙස බලා සිටින්නේ කවුද?' (Quis custodiet ipsos custodes?) යන ලතින් කියමනෙහි සම්භාව්‍ය අවස්ථාවකි.

වැදගත් ප්‍රතිසංස්කරණ තුනක් මගින් මෙම හිඩැස් පියවා ගත හැක. පළමුව, EPF පනත සහ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත සම්පූර්ණයෙන්ම පිළිපැදීම සහතික කිරීම. දෙවනුව, ගෝලීය විශ්‍රාම වැටුප් විනිවිදභාවය පිළිබඳ මිණුම් සලකුණු ඇතුළුව ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයන් අනුගමනය කිරීම. තෙවනුව, EPF හෙළිදරව් කිරීම් පිළිබඳ 2024 පුද්ගලික මන්ත්‍රී පනත් කෙටුම්පත සම්මත කිරීම. කෙසේ වෙතත්, වඩාත් පුළුල් ලෙස ගත් කල, මෙම ප්‍රමාණයේ අරමුදලක් වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන් සැකසීමට සහ බලාත්මක කිරීමට බලය ඇති ස්වාධීන නියාමකයෙකු යටතට පත්විය යුතුය - අද පවතින පරිදි, අපයෝජනයන් වළක්වා ගැනීමට නොහැකි බව ඔප්පු වී ඇති දශක හතක් පැරණි නීති මත යැපෙනවා වෙනුවට.

1. හැඳින්වීම

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF) යනු ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම මූල්‍ය ආයතනයයි. 2024 අවසානය වන විට එහි වත්කම් රුපියල් ට්‍රිලියන 4.38 ක් විය. එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 15% ක් පමණ වන අතර ඕනෑම දේශීය බැංකුවකට වඩා විශාලය.[1] EPF යනු විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයින් සඳහා සහ ඇතැම් රජයේ සංවිධාන සඳහා අනිවාර්ය, නිර්වචනය කළ දායකත්ව විශ්‍රාම යෝජනා ක්‍රමයකි. මෙම ක්‍රමය යටතේ සේවකයා සහ සේවායෝජකයා යන දෙදෙනාම තනි ගිණුම් වලට නිතිපතා දායක මුදල් ලබා දෙයි - සේවකයාගෙන් 8% ක් සහ හාම්පුතාගෙන් 12% ක් වශයෙනි.

EPF හි නිර්වචනය කළ දායකත්ව යෝජනා ක්‍රමයේදී, විශ්‍රාම ගැනීමේදී නිශ්චිත ගෙවීමක් සහතික කරන අර්ථ දක්වා ඇති ප්‍රතිලාභ ක්‍රමයක් මෙන් නොව, සේවකයින්ට ලැබෙන අවසාන ප්‍රතිලාභ රඳා පවතින්නේ කාලයත් සමඟ එකතු වන මුළු දායක මුදල් සහ ආයෝජන ප්‍රතිලාභ මතය. එබැවින්, EPF හි ආයෝජන සහ ඒවායේ ප්‍රතිලාභ ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ සේවකයන්ගේ සුබසාධනයට සෘජුවම බලපායි.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව භාරකරු ලෙස අරමුදල් ආයෝජනය කිරීමේ වගකීම දරන අතර එම ආයෝජනයන් EPF සාමාජිකයින්ගේ යහපත උදෙසා සිදු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එසේ තිබියදීත්, කම්කරුවන්ට ඔවුන්ගේ ඉතුරුම් කළමනාකරණය කරන්නේ සහ ආයෝජනය කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව කිසිදු නියෝජිතායතනයක් (agency) නොමැත. වඩාත් හානිකර ලෙස, ඔවුන්ගේ ඉතුරුම්වල අනාගත වටිනාකම තීරණය කරන අරමුදලේ කාර්ය සාධනය පිළිබඳ විනිවිදභාවයක් ඔවුන්ට නොමැත.

පර්යේෂණවලින් පෙනී යන්නේ විවෘතභාවය මගින් පාලනය වැඩිදියුණු වන බවත්, පිරිවැය කපා හැරෙන බවත් සහ ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ ඉහළ නංවන බවත්ය.[2] විශ්‍රාම අරමුදල්වල කාර්ය සාධනය සහ ආරක්ෂාව යන දෙකෙහිම යහපත් පාලනයේ පදනම විනිවිද පෙනෙන ලෙස තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම බව OECD අවධාරණය කරයි.[3] වැඩි විවෘතභාවය අපයෝජනයන් වළක්වා ගැනීමට උපකාරී වේ, දිගුකාලීන අවදානම්-ගැලපුම් ප්‍රතිලාභ (risk-adjusted returns) කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට කළමනාකරුවන් හික්මවයි, මහජන විශ්වාසය ශක්තිමත් කරයි, සහ ප්‍රතිසංස්කරණ මෙහෙයවීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට විශ්වාසදායක සාක්ෂි ලබා දෙයි.[4]

අරමුදල් ආයෝජනය කිරීමේදී තේරීමක් සහ තරඟකාරිත්වයක් නොමැති විට, සාමාජිකයින්ගේ ඉතුරුම් ඔවුන්ගේ යහපත උදෙසා ආයෝජනය කරන්නේ දැයි නිරීක්ෂණය කිරීමට සහ කළමනාකරුවන් වගකීමට බැඳීමට ඔවුන්ගේ මූලික ආරක්ෂාව වන්නේ කාලෝචිත, ප්‍රමාණවත් ලෙස තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමයි.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) EPF කළමනාකරණය කරයි. මහ බැංකුව මූල්‍ය ආයතන නියාමනය කරන අතර ඒවා පාලනය කිරීමේ සහ විනිවිදභාවයේ ඉහළ ප්‍රමිතීන් සපුරාලනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරයි. එහෙත් එය EPF සඳහා වන තමන්ගේම කළමනාකාරිත්වයට එවැනි ප්‍රමිතීන් අදාළ නොකරයි. මෙය 'මුරකරුවන් දෙස බලා සිටින්නේ කවුද?' යනුවෙන් අදහස් වන 'Quis custodiet ipsos custodes?' යන ලතින් කියමනෙහි සම්භාව්‍ය අවස්ථාවකි.

තොරතුරු වසන් කිරීම අපයෝජනයට පහසුකම් සපයයි

මෑත ඉතිහාසයේ වංචාවන් දුර්වල විනිවිදභාවයේ අවදානම් ඉස්මතු කරයි. 2015 පෙබරවාරි මාසයේදී මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වන ලද බැඳුම්කර වෙන්දේසියක් හැසිරවීමේ චෝදනාවලට ලක් විය. මෙම අපකීර්තිය අධිකරණ වෛද්‍ය (forensic) විගණනයක් සඳහා හේතු විය. එම විගණනයෙන් හෙළි වූයේ, පසුව 'බැඳුම්කර වංචාව' ලෙස හැඳින්වූ දෙයට පෙර පවා, 2002 සිට 2015 පෙබරවාරි දක්වා කාලය තුළ වෙළෙඳපොළෙන් පරිබාහිර බැඳුම්කර ගනුදෙනු හේතුවෙන් EPF රුපියල් බිලියන 9.8 ක පාඩුවක් ලබා ඇති බවයි. 1998 සිට 2017 දක්වා අක්‍රමවත් කොටස් ආයෝජන හේතුවෙන් රුපියල් බිලියන 9.9 ක පාඩුවක් සිදුවී ඇති බවද එය හඳුනා ගෙන ඇත.[5] විගණකවරුන්ට මෙම පාඩු අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි වූයේ ඔවුන්ට ගනුදෙනු මට්ටමේ දත්ත වෙත ප්‍රවේශය ලැබුණු නිසා පමණි.

කෙසේ වෙතත්, 2015 පෙබරවාරියෙන් පසු EPF හි බැඳුම්කර වෙළඳපල පාඩු ප්‍රමාණය තවමත් නොදනී. විමර්ශන කොමිසම යෝජනා කරන්නේ 'බැඳුම්කර වංචාවෙන්' පසුව එළඹුණු කාලය තුළ EPF තවදුරටත් සැලකිය යුතු පාඩුවලට ලක් වන්නට ඇති බවයි.[6] නමුත් කිසිදු කැපවූ විගණනයක් ඒවා ප්‍රමාණ කර නැත. EPF මහජන පරීක්ෂාව සඳහා ගනුදෙනු මට්ටමේ වාර්තා ද ප්‍රකාශයට පත් නොකරයි. එබැවින්, වංචාවෙන් වසර 11 කට පසුව වුවද 2015 න් පසු සිදු වූ පාඩු ප්‍රමාණය තක්සේරු කිරීමට පාර්ශවකරුවන්ට නොහැක.

මෙම සිදුවීම් තීරණාත්මක තීක්ෂණ බුද්ධියක් ඉස්මතු කරයි: විනිවිදභාවයට බල කරන විට, EPF හි වැරදි කළමනාකරණය කරළියට පැමිණේ; එය රඳවා ගත් විට අපයෝජනය දියුණු විය හැක. මෙම හෙළිදරව් කිරීම් නොතකා, අරමුදල තවමත් විනිවිදභාවයෙන් ක්‍රියා කිරීමට අපොහොසත් වේ. එය අඛණ්ඩව ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ ප්‍රධාන සංඛ්‍යා පමණි, බොහෝ විට ප්‍රමාද වී සහ විස්තර ඉවත් කර නිකුත් කෙරේ, එමගින් පාර්ශවකරුවන්ට වංචා සහ අපයෝජනයන් හඳුනා ගැනීම වළක්වයි.

2. EPF හි තොරතුරු වාර්තාකරණය තක්සේරු කිරීම සඳහා වන මිණුම් සලකුණු

2.1. විශ්‍රාම අරමුදල් හෙළිදරව් කිරීම සඳහා වන ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සහ භාවිතයන්

විශාල විශ්‍රාම අරමුදල් සඳහා නිතර සහ සවිස්තරාත්මක තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ජාත්‍යන්තර සම්මතයන් මගින් තහවුරු කරයි. විශ්‍රාම වැටුප් අධීක්ෂකවරුන්ගේ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයේ (IOPS) OECD-සම්බන්ධිත මාර්ගෝපදේශය පුළුල් රාමුව සකසයි: වාර්තාකරණය 'විශ්වාසදායක, කාලෝචිත, ප්‍රවේශ විය හැකි, ස්ථාවර' විය යුතුය.[7]

විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් පිළිබඳ තොරතුරු කෙතරම් විවෘතව හෙළිදරව් කරන්නේද යන්න තක්සේරු කිරීම සඳහා වන ප්‍රායෝගික මිනුම් දණ්ඩක් වන්නේ CEM Benchmarking සහ Top1000funds.com විසින් සංවර්ධනය කරන ලද ගෝලීය විශ්‍රාම වැටුප් විනිවිදභාවය පිළිබඳ මිණුම් සලකුණයි (GPTB). එය ප්‍රශ්න 185 ක් සහ මූලික දත්ත ලක්ෂ්‍ය 13,875 ක් භාවිතා කරමින් සමාන බරකින් යුත් කුළුණු හතරකට එරෙහිව මහජන හෙළිදරව් කිරීම් ලකුණු කරයි - පාලනය සහ සංවිධානය, කාර්ය සාධනය, පිරිවැය සහ වගකිවයුතු ආයෝජන. දර්ශකයේ ප්‍රශ්න සහ ලකුණු කිරීම ප්‍රධාන ඉලක්කයක් වටා සැලසුම් කර ඇත: සාමාජිකයින්ට සහ මහජනතාවට තම විශ්‍රාම වැටුප් මුදල් කළමනාකරණය කරන්නේ කෙසේද සහ එය කෙතරම් හොඳින් ක්‍රියාත්මක වේද යන්න පහසුවෙන් දැකගත හැකි බව සහතික කිරීම.

GPTB දැනට ශ්‍රී ලංකාව ආවරණය කරන්නේ නැත. එය රටවල් 15ක් පුරා අරමුදල් 75ක් තක්සේරු කරයි. එබැවින් සඳහන් කිරීමට ප්‍රකාශිත GPTB ලකුණු ශ්‍රී ලංකාවට නොමැත. එසේ වුවද, ප්‍රායෝගිකව 'හොඳ' හෙළිදරව් කිරීමක් කෙබඳුද යන්න සඳහා GPTB ප්‍රයෝජනවත් මිණුම් ලකුණක් සපයයි.

2.2. ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන් සහ භාවිතයන්

ශ්‍රී ලංකාව විසින් ලැයිස්තුගත සමාගම්, බැංකු සහ ඒකක භාර (unit trusts) ඇතුළුව අන් අයගේ මුදල් කළමනාකරණය කරන ආයතන මත දැඩි තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතා පනවයි. මෙම නීති මගින් පැහැදිලි ප්‍රතිපත්තිමය තේරීමක් පිළිබිඹු කරයි: මහජනතාව මූල්‍ය අවදානමක් දරන ස්ථානවල විනිවිදභාවය මූලික ආරක්ෂාවක් වේ.

CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම් විසින් කාර්තුමය පදනමින් අන්තර්කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන, මිලට සංවේදී තොරතුරු කඩිනමින්, ප්‍රධාන අනුපාත වාර්තා කිරීම, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සහ කමිටු ව්‍යුහයන් සහ අනුකූලතා විස්තර කරන ආයතනික පාලන අංශයක් සහ සම්බන්ධිත පාර්ශවීය ගනුදෙනු පාලනය ඇතුළුව සවිස්තරාත්මක ආයතනික පාලන වාර්තාකරණය සැපයිය යුතුය.[8]

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් නියමිත ආකෘතියක් යටතේ සවිස්තරාත්මක කාර්තුමය මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වාර්ෂික විගණනය කරන ලද ගිණුම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) විසින් අවශ්‍ය කර ඇත. මෙයට සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කරන ලද දත්ත සමඟ ලීවර අනුපාත, අවදානම් මිම් (සංවේදීතා විශ්ලේෂණය වැනි), වත්කම්වල ද්‍රවශීලතා පැතිකඩ සහ වත්කම් තත්ත්ව මිම් ඇතුළත් විය විය යුතුය.[9]

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් නියමිත ආකෘතියක් යටතේ සවිස්තරාත්මක කාර්තුමය මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වාර්ෂික විගණනය කරන ලද ගිණුම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) විසින් අවශ්‍ය කර ඇත. මෙයට සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කරන ලද දත්ත සමඟ ලීවර අනුපාත, අවදානම් මිම් (සංවේදීතා විශ්ලේෂණය වැනි), වත්කම්වල ද්‍රවශීලතා පැතිකඩ සහ වත්කම් තත්ත්ව මිම් ඇතුළත් විය විය යුතුය.

ඒකක භාර (Unit trusts) SEC හි CIS කේතය (2022) යටතේ දැඩි කාලසීමාවන්ට මුහුණ දෙයි, මූල්‍ය ප්‍රකාශන, කළඹ හෙළිදරව් කිරීම්, සම්බන්ධිත පාර්ශව ගනුදෙනු සහ ශේෂ පත්‍රයෙන් බැහැර කැපවීම් සහිත වාර්ෂික සහ අන්තර්කාලීන වාර්තා ඇතුළුව, කළමනාකරුගේ වෙබ් අඩවියේ එක් එක් උප යෝජනා ක්‍රමය සඳහා ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ.

3. EPF තොරතුරු වාර්තාකරණය: හිඩැස් කාණ්ඩ පහක්

ශ්‍රී ලංකාවේ තෙවන පාර්ශවීය අරමුදල් කළමනාකරණය කරන අනෙකුත් ආයතනවලට අදාළ වන ප්‍රමිතීන්ට අනුව EPF හි මහජන වාර්තාකරණය පටු ලෙස පවතී. එය ප්‍රධාන හෙළිදරව් මාර්ග දෙකක් මත රඳා පවතී. පළමුව, එය වසරකට වරක් වාර්ෂික වාර්තාවක් ප්‍රකාශයට පත් කරයි, එයට විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ ජාතික විගණන කාර්යාලයේ විගණන මතය ඇතුළත් වේ. දෙවනුව, එය ලැයිස්තුගත සහ ලැයිස්තුගත නොකළ කොටස් හිමිකාරිත්වයේ කාර්තුමය කාලසටහනක් නිකුත් කරයි, එහි මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය සහ වත්මන් වෙළඳපල වටිනාකම පෙන්වයි.

වාර්ෂික වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන්නේ 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 5 (1) වගන්තිය යටතේය (සංශෝධිත පරිදි).[10] ඒ සඳහා ප්‍රකාශන හතරක් අවශ්‍ය වේ: (i) රිසිට්පත් සහ ගෙවීම්, (ii) ආදායම් සහ වියදම්, (iii) වත්කම් සහ බැරකම්, සහ (iv) එක් එක් ආයෝජනයේ මුහුණත වටිනාකම, මිලදී ගත් මිල සහ වෙළඳපල වටිනාකම පෙන්වන ආයෝජන ප්‍රකාශනයක්. ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධව, කාර්තුමය කොටස් කාලසටහන යනු EPF දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිෂ්පාදනය කරන ලද ස්වේච්ඡා හෙළිදරව්වකි.

විශාල විශ්‍රාම අරමුදලක් තොරතුරු හෙළිදරව් කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව ජාත්‍යන්තර මිණුම් සලකුණු සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය නියාමන භාවිතයන් පැහැදිලි අපේක්ෂාවන් සකසයි. එම අපේක්ෂාවන්ට එරෙහිව බලන කල, EPF හි වාර්තාකරණ දුර්වලතා කාණ්ඩ පහකට වැටේ.

3.1. ප්‍රමාණවත් නොවන හෝ අඩුපාඩු සහිත තොරතුරු

EPF ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ මූලික මූල්‍ය ප්‍රකාශන පමණි. ජාත්‍යන්තරව සාපේක්ෂ විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් හෙළිදරව් කරන සහ දේශීයව නියාමනය කරන ලද මූල්‍ය ආයතන හෙළිදරව් කරන තොරතුරු ඒවායේ මඟ හැරේ. ගෝලීය විශ්‍රාම වැටුප් විනිවිදභාවය පිළිබඳ මිණුම් සලකුණ (GPTB) සමඟ සමපාත වන ප්‍රධාන හිඩැස් වලට අංශ හතරක ඌනතාවයන් ඇතුළත් වේ.

1. කාර්ය සාධනයට අදාළ හෙළිදරව් කිරීම් - දිගු කාලීන සමුච්චිත වාර්ෂික ප්‍රතිලාභ, ක්‍රියාකාරී කළමනාකරණය මගින් එකතු කරන ලද හෝ බාදනය වූ වටිනාකම් ඇතුළුව මිණුම් සලකුණු ප්‍රතිලාභවලට එරෙහිව සැසඳීම, දීර්ඝායුෂ (longevity), මරණ අනුපාත, අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ සහ පොළී අනුපාත පිළිබඳ උපකල්පන, සහ අවදානම් වටිනාකම, අස්ථාවරත්වය, ලුහුබැඳීමේ දෝෂය (tracking error), පාඩුවීමේ සම්භාවිතාව සහ සාධක නිරාවරණ වැනි අවදානම් මිමි.

2. වගකිවයුතු ආයෝජන - පරිසර, සමාජීය සහ පාලන (ESG) සාධක ආයෝජන තීරණවලට ඒකාබද්ධ කිරීම පෙන්නුම් කිරීම.

3. වෙන් කරන ලද පිරිවැය (Disaggregated Costs) - කළමනාකරණය, ගාස්තු සහ කොමිස් යනාදිය සහ කාලයත් සමඟ සම වයසේ මිතුරන්ට එරෙහිව මිණුම් සලකුණු කිරීම.

4. පාලන තොරතුරු - අධීක්ෂණ ආයතන සහ ඔවුන්ගේ මණ්ඩල සුදුසුකම්, වේතන, ආයතනික ව්‍යුහය, උපායමාර්ගික අරමුණු, අවදානම් රුචිය, ආයතනික වටිනාකම් සහ තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ මාර්ග ආවරණය කිරීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් දේශීය ආයතන සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි තොරතුරු වාර්තා කරයි. වෙනත් පුද්ගලයින්ගේ ඉතුරුම් එකතු කිරීම සහ ආයෝජනය කිරීම මගින් පුළුල් ලෙස සමාන කාර්යයක් ඉටු කරන ඒකක භාර (Unit trusts), සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාවේ (SEC) නීති යටතේ දෛනික ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම් සහ අන්තර්කාලීන වාර්තා ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය. වත්කම් පන්ති අනුව බෙදා, පසුගිය වසර පහ තුළ එක් එක් අරමුදලේ ප්‍රමාණය,

ගාස්තු සහ වාර්ෂික ප්‍රතිලාභ පෙන්වන මාසික වගු ඒකක භාර සංගමය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරයි. බොහෝ තනි සමාගම් ද අංශ සහ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව කළඹ විස්තර කරන තොරතුරු පත්‍රිකා ස්වේච්ඡාවෙන් නිකුත් කරයි, අස්වැන්න, කල්පිරීමේ පැතිකඩ සහ වෙනත් මූල්‍ය කාර්ය සාධන අනුපාත වැනි දත්ත සපයයි.[11 12]

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ඊටත් වඩා දැඩි පරීක්ෂාවකට ලක් වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බාහිර සහතික කිරීමේ වාර්තාවක් මගින් ආධාරක වන පාලන මූලධර්ම 46කට එරෙහිව වාර්ෂික ස්වයං ඇගයීමක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමටත්, ණය, ද්‍රවශීලතාවය, වෙළෙඳපොළ, මෙහෙයුම් සහ පොලී අනුපාත අවදානම පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක දත්ත හෙළිදරව් කිරීමටත් ඔවුන්ට බැඳී සිටී. බැංකු විසින් ඔවුන්ගේ විශාලතම පාර්ශවකරුවන් විසි දෙනෙකු ද ලැයිස්තුගත කළ යුතු අතර, බැංකු පනතේ 46 වන වගන්තිය යටතේ තනි ණය ගැණුම්කරුවෙකුගේ හෝ සම්බන්ධිත පාර්ශවීය සීමාවන්ගේ යම් උල්ලංඝනයක් සටහන් කර නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සටහන් කළ යුතුය.[13]

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ඊටත් වඩා දැඩි පරීක්ෂාවකට ලක් වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බාහිර සහතික කිරීමේ වාර්තාවක් මගින් ආධාරක වන පාලන මූලධර්ම 46කට එරෙහිව වාර්ෂික ස්වයං ඇගයීමක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමටත්, ණය, ද්‍රවශීලතාවය, වෙළෙඳපොළ, මෙහෙයුම් සහ පොලී අනුපාත අවදානම පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක දත්ත හෙළිදරව් කිරීමටත් ඔවුන්ට බැඳී සිටී. බැංකු විසින් ඔවුන්ගේ විශාලතම පාර්ශවකරුවන් විසි දෙනෙකු ද ලැයිස්තුගත කළ යුතු අතර, බැංකු පනතේ 46 වන වගන්තිය යටතේ තනි ණය ගැණුම්කරුවෙකුගේ හෝ සම්බන්ධිත පාර්ශවීය සීමාවන්ගේ යම් උල්ලංඝනයක් සටහන් කර නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සටහන් කළ යුතුය.

දර්ශකය 1 (Exhibit 1) - EPF හි ප්‍රමාණවත් නොවන හෝ අඩුපාඩු සහිත තොරතුරු

හෙළිදරව් කරන අයිතමය	EPF - වත්මන් භාවිතය	CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව	ඒකක භාරය (Unit trust)	ජාත්‍යන්තර මිණුම් ලකුණ (GPTB/ OECD-IOPS)
ආයෝජන කාර්ය සාධනය මිණුම් ලකුණට එරෙහිව	'බැර කරන ලද අනුපාතය' (rate credited) පමණි; කාල බරිත ප්‍රතිලාභයක් (time-weighted return) නොමැත, මිණුම් ලකුණක් නොමැත, අවදානම්-ගැලපුම් ප්‍රතිලාභයක් නොමැත.	EPS, ROE, ROCE: අදාළ වන විට දර්ශකයට එරෙහිව කොටස් මිලෙහි මුළු ප්‍රතිලාභය. වාර්ෂික වාර්තාවේ අවදානම් කළමනාකරණ විවරණය.	ROE, ROA, NIM, පිරිවැය-ආදායම් අනුපාතය. අවදානම් කළමනාකරණ අංශය (Annex I-C s.49 §2).	මිණුම් ලකුණට එරෙහිව මාසිකව කාල බරිත ප්‍රතිලාභ; UTASL සම වයසේ සැසඳීම්.	කාර්ය සාධනය මැනීම සහ මිණුම් සලකුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ; ප්‍රධාන GPTB ලකුණු කිරීමේ කුළුණ.
ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය (IPS)	ප්‍රකාශයට පත් කර නොමැත - උපායමාර්ගික වත්කම් වෙන් කිරීම, ප්‍රතිලාභ ඉලක්කය, අවදානම් දරාගැනීම, යළි සමතුලිත කිරීමේ නීති සියල්ල අභ්‍යන්තරයි.	-	(BSD Circular 5/2024 Annex I-A & I-C s.50).	භාර ඔප්පුව සහ පැහැදිලි කිරීමේ සංදේශය තුළ ආයෝජන අරමුණ, ප්‍රතිපත්තිය සහ අවදානම් පැතිකඩ.	ලිඛිත IPS අනිවාර්ය වේ: අවදානම අනුව විකල්ප වර්ගීකරණය කිරීම; සාමාජිකයින්ට ප්‍රවේශ විය හැක.

හෙළිදරව් කරන අයිතමය	EPF - වත්මන් භාවිතය	CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව	ඒකක භාරය (Unit trust)	ජාත්‍යන්තර මිණුම් ලකුණ (GPTB/ OECD-IOPS)
සම්බන්ධිත-පාර්ශවීය (Related-party) ආයෝජන	වෙන වෙනම හෙළිදරව් කර නොමැත- මහ බැංකුව භාරකරු වුවද, බැංකු පාර්ශවකරුවන්ගේ නියාමකයා සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙන්දේසිකරු වුවද.	RPT සමාලෝචන කමිටුව: 5% ට වැඩි පුනරාවර්තනය නොවන RPT සඳහා කොටස් හිමියන්ගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ (Listing Rule 9).	Annex I-C s.47 තනි සහ සමූහ පදනමින් සියලුම සම්බන්ධිත පාර්ශවීය ගනුදෙනු ප්‍රමාණ කරයි.	විගණනය කළ ගිණුම්වල හෙළිදරව් කර ඇත: සාධාරණ (arms-length) මිලකරණය අවශ්‍ය වේ.	හෙළිදරව් කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටි සහිත පැහැදිලි ගැටුම්කාරී-අවශ්‍යතා ප්‍රතිපත්තිය.
පාලනය: අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය, විගණන කමිටුව, වේතන	වෙනම පිහිටුවන ලද EPF මණ්ඩලයක් හෝ විගණන කමිටු වාර්තාවක් නොමැත: EPF පවත්වාගෙන යාමේ පිරිවැය හෙළි කර නොමැත.	ලැයිස්තුගත කිරීමේ රීතිය 9 - මණ්ඩල සංයුතිය, විගණන කමිටුව, වේතන හෙළිදරව් කිරීම.	2007 අංක 11 දරන බැංකු පනතේ දිශානතිය - මණ්ඩලය, විගණන කමිටුව, අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ දීමනා.	කළමනාකරණ සමාගමේ මණ්ඩලය; වෙනම බලපත්‍රලාභී භාරකරු.	අධීක්ෂකගෙන් ස්වාධීනව නිර්වචනය කරන ලද පාලක මණ්ඩලය; පිරිවැය අනුපාතය GPTB ලකුණු කිරීමේ සාධකයකි.
තිරසාරත්වය/ ESG වාර්තාකරණය	ප්‍රකාශයට පත් කර නොමැත. රටේ විශාලතම දිගුකාලීන ප්‍රාග්ධන සංචිතයට මහජන ESG රාමුවක් නොමැත.	අදියර වශයෙන් තිරසාර වාර්තාකරණය: GRI/ IFRS S1/ S2 අනුකූලතාවය දිරිමත් කෙරේ.	CBSL තිරසාර මූල්‍ය මාර්ග සිතියම; වාර්ෂික වාර්තාවල ESG හෙළිදරව් කිරීම්.	ESG-තේමාගත අරමුදල් සඳහා හෙළිදරව් කර ඇත.	ESG-ඒකාබද්ධතා හෙළිදරව් කිරීම විශ්‍රාම අරමුදල් සඳහා වැඩි වැඩියෙන් අනිවාර්ය වේ.

3.2. ප්‍රමාණවත් විස්තරාත්මක බවක් නොමැතිකම

EPF විසින් නිකුත් කරන ලද තොරතුරු වල විස්තර නොමැත; එය නිශ්චිත සහ වෙන් කර තිබිය යුතු විට ඝනීභවනය හෝ සමස්තකරණය (aggregated) කර ඇත.

ජාත්‍යන්තර හොඳම පරිචය වඩාත් වෙන් කරන ලද වාර්තාකරණයක් ඉල්ලා සිටී. අරමුදල් සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ: (i) එක් එක් වත්කම් පන්තිය සඳහා වෙන වෙනම වසර එක, තුන සිට හත, සහ දහය දක්වා මුළු ප්‍රතිලාභ, මිණුම් ලකුණු සැසඳීම් සමඟ; (ii) උපායමාර්ගික සහ සත්‍ය වත්කම් මිශ්‍රණය, සක්‍රීය/නිෂ්ක්‍රීය මගින් බෙදීම, වසර තුනක ප්‍රවණතා සහ සම්පූර්ණ හිමිකම් ලැයිස්තු සමඟ; සහ (iii) පොදු වත්කම් කාර්ය සාධන ගාස්තු සහ කැපවීම් ගාස්තු වැනි පුද්ගලික වෙළඳපල ගාස්තු ඇතුළුව පිරිවැය බිඳවැටීමක්.

EPF අද වන තුරු මෙම කිසිදු විස්තරයක් වාර්තා කර නොමැත.

EPF පනත මගින් සවිස්තරාත්මක හෙළිදරව්වක් අනිවාර්ය කරන එක් කැපී පෙනෙන අවස්ථාවක් වන්නේ 'එක් එක් ආයෝජනයේ මුහුණත වටිනාකම, මිලදී ගැනීමේ මිල සහ වෙළඳපල වටිනාකම පෙන්වන ආයෝජන ප්‍රකාශයක්' නිකුත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයයි. කෙසේ වෙතත්, මෙම අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට EPF අපොහොසත් වේ. එය ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ වත්කම් පන්තිය සහ කල්පිරෙන වර්ෂය අනුව සුරැකුම්පත් ඒකාබද්ධ කරන තනි වගුවක් පමණි. 2016 ට පෙර, EPF එකම කූපනය සහ කල් පිරෙන බැඳුම්කර කණ්ඩායම් සඳහා සාමාන්‍යය වැනි වඩාත් සවිස්තරාත්මක තොරතුරු ලබා දුන් නමුත් මෙය පවා 'එක් එක් ආයෝජනය' සඳහා වන පනතේ අවශ්‍යතාවය තෘප්තිමත් නොකරයි.

ආයෝජනයක්, අර්ථ දැක්වීම අනුව, එහි ප්‍රතිලාභ අනුපාතය අනුව ඇගයීමට ලක් කළ යුතුය. උදාහරණයක් ලෙස, EPF බැඳුම්කර වෙනුවට ස්ථාවර තැන්පතු මිලදී ගත්තේ නම්, එක් එක් ස්ථාවර තැන්පතු මත පොලී අනුපාතය දැන ගැනීමට කම්කරුවන් සාධාරණ ලෙස අපේක්ෂා කරනු ඇත, එකම දිනයේ කල් පිරෙන ස්ථාවර තැන්පතු මත සාමාන්‍ය ප්‍රතිලාභ අනුපාතය පමණක් නොවේ, මන්ද එක් එක් ස්ථාවර තැන්පතු වෙනම ආයෝජනයකි. එලෙසම, කම්කරුවන්ට ඔවුන්ගේ EPF ඉතුරුම්වලින් මිල දී ගත් බැඳුම්කර, ඒ සෑම එකක්ම වෙනස් ප්‍රතිලාභ අනුපාතයක් සහිත, වෙනස් ආයෝජන ලෙස සලකනු ලබන අතර වාර්තා කරනු ඇතැයි නීත්‍යානුකූල අපේක්ෂාවක් ඇත.

කෙසේ වෙතත්, එහි වාර්ෂික වාර්තා තුළ, EPF විසින් විවිධ මිල ගණන් යටතේ සහ විවිධ දිනයන්හිදී මිල දී ගත් බැඳුම්කරවල මෙම හිමිකාරිත්වයන් විවිධ ආයෝජන ලෙස නොසලකා සාමාන්‍යකරණය කරයි - (ස්ථාවර තැන්පතු සාදෘශ්‍යය පිළිගන්නේ නම්) ඒවා එසේ වුවද. බැඳුම්කරයක දී, ප්‍රතිලාභ අනුපාතය ('පොලී') තීරණය වන්නේ කූපන් අනුපාතය පමණක් නොව, මිලදී ගත් දිනය සහ එක් එක් බැඳුම්කරයේ මිලදී ගැනීමේ මිල අනුව ය.

සවිස්තරාත්මක දත්ත නොමැතිව, සාමාජිකයින්ට කුමන ගනුදෙනුවලින් ලාභ ලැබුවාද, කුමන පාඩු ලැබුවාද, හෝ අරමුදල් කළමනාකරුවන් අවදානම සංවේදී ලෙස මිල කළේද යන්න දැකිය නොහැක. මෙම විස්තර නොමැතිකම දැනටමත් පවතින ගැටළු සහගත විනිවිදභාවයේ පරතරය පුළුල් කරන අතර අරමුදලේ ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ ඕනෑම ස්වාධීන තක්සේරුවක් වළක්වයි.

දර්ශකය 2 (Exhibit 2) - EPF හි ප්‍රමාණවත් විස්තරාත්මක බවක් නොමැතිකම

හෙළිදරව් කරන අයිතමය	EPF - වත්මන් භාවිතය	CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව	ඒකක භාරය (Unit trust)	ජාත්‍යන්තර මිණුම් ලකුණ (GPTB/ OECD-IOPS)
වත්කම් වෙන් කිරීමේ (Asset-allo-cation) බිඳවැටීම	රළු බෙදීමක් - රජයේ සුරැකුම්පත්/ කොටස්/ ආයතනික ණය/ වෙනත් - CBSL වාර්ෂික ආර්ථික සමාලෝචනයේ පමණි.	වාර්ෂික වාර්තාවේ වත්කම් පන්තිය අනුව සාරාංශය: SLFRS 9 කාණ්ඩ.	සවිස්තරාත්මක FVTPL/ FVOCI/ ක්ෂය කළ පිරිවැය; ණය; අනුබද්ධ ආයතන (Annex I-C s.15).	මාසික තොරතුරු පත්‍රිකා වල උපකරණ සහ අංශ අනුව වත්කම් වෙන් කිරීම.	වත්කම් පන්තිය සහ අවදානම් කාණ්ඩය අනුව වෙන් කිරීම: වාර්ෂිකව සම්පූර්ණ හිමිකම් (holdings).
හිමිකම් විස්තරය (පේළියෙන් පේළිය)	ස්වේච්ඡා කාර්තුමය කොටස් කාලසටහන පමණි: බැඳුම්කර වල කූපනය සහ කල් පිරෙන වර්ෂය අනුව සාමාන්‍යය ලබා ගනී.	ප්‍රධාන කොටස්කරුවන්/ හරස් හිමිකම්: සීමාවන්ට ඉහළින් ඇති ආයෝජන.	සවිස්තරාත්මක කාලසටහන්; කල්පිරීම අනුව රජයේ සුරැකුම්පත්; කොටස් හිමිකම්; සම්බන්ධිත-පාර්ශවීය.	මාසිකව ඉහළම හිමිකම් 10: වාර්ෂික වාර්තාවේ සම්පූර්ණ කළඹ.	ප්‍රමුඛ පොදු විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් වාර්ෂිකව සම්පූර්ණ හිමිකම් ප්‍රකාශයට පත් කරයි.
කළඹේ අවදානම් මිමි (VaR, කාලසීමාව, සංවේදීතාව)	හෙළිදරව් කර නොමැත - සංවේදීතාවයක් නොමැත, කාලසීමාවක් නොමැත, අවස්ථා පරීක්ෂාවක් නොමැත.	අවදානම් සටහන + මූල්‍ය උපකරණ සඳහා SLFRS 7 සංවේදීතාව.	IRRBB ඉපැයීම් සහ ආර්ථික-වටිනාකම් සංවේදීතාව අනුපාත කම්පන වලට.	ස්ථාවර ආදායම් අරමුදල් සඳහා වෙනස් කළ කාලසීමාව හෙළිදරව් කෙරේ; තොරතුරු පත්‍රිකාවේ අවදානම් ශ්‍රේණිගත කිරීම.	වෙළඳපල අවස්ථා පරාසයකට කළඹේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පූර්ව අවශ්‍යතාවයකි.
මාර්ගගත ප්‍රකාශනයේ ආකෘතිය	PDF වාර්ෂික වාර්තාව පමණි; යන්ත්‍රවලට කියවිය හැකි දත්ත නොමැත.	cse.lk හි PDF + යන්ත්‍රවලට කියවිය හැකි ගොනු කිරීම්; XBRL අදියර වශයෙන් හඳුන්වා දේ.	බැංකු වෙබ් අඩවිය + PDF; සම්මත CBSL ආකෘති.	වෙබ් අඩවිය + PDF: යන්ත්‍රවලට කියවිය හැකි ආකාරයෙන් දෛනික NAV.	හෙළිදරව් කරන ලද දත්තවල ප්‍රවේශ්‍යතාව සහ භාවිතයට ගැනීමේ හැකියාව මත GPTB ලකුණු ලබා දෙයි.

3.3. තොරතුරු හෙළිකිරීමේ ප්‍රමාදය

EPF හෙළි කරන්නේ ඉතා අඩුවෙන් පමණක් නොවේ; එය ප්‍රමාද වී එය හෙළි කරයි. EPF පනත මගින් අරමුදලට වසර අවසන් වී මාස තුනක් ඇතුළත එහි වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රකාශයට පත් කිරීම අවශ්‍ය වේ, නමුත් 2025 දී මාස හයක් ගත වී තිබියදීත්, 2024 වාර්තාව එහි වෙබ් අඩවියේ නොතිබුණි. ඓතිහාසික වශයෙන්, වාර්තාව ඊටත් වඩා නරක ය: 2021 වන තෙක්, ලබා ගත හැකි නවතම වාර්තාව 2016 සඳහා විය, එනම් මහජන ගිණුම් නිකුත් නොකර අරමුදල අවම වශයෙන් වසර පහක් ගත විය.

එවැනි ප්‍රමාදයන් අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණ දැඩි ලෙස අඩපණ කරයි. අදාළ සිදුවීම් වලින් බොහෝ කලකට පසුව සංඛ්‍යා ප්‍රකාශයට පත් කරන විට, වැරදි කළමනාකරණය වැළැක්වීමට හෝ විසඳීමට ප්‍රමාණවත් තරම් කල්තියා මතුවන ගැටළු හඳුනා ගැනීමට සාමාජිකයින්ට, පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ට සහ නියාමකයින්ට නොහැකි වේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉතුරුම්කරුවන් ආරක්ෂා කරන චෙක්පත් හා ශේෂයන් (checks and balances) දුර්වල වේ.

කාලෝචිත තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ වැදගත්කම අවබෝධ කර ගනිමින්, අන්තර්කාලීන හෝ වාර්ෂික වාර්තා ප්‍රමාද වී ගොනු කරන CSE හි ලැයිස්තුගත කර ඇති සමාගම් වෙළඳපල දින පහක් ඇතුළත සෝදිසි ලැයිස්තුවේ (Watch List) තබා ඇත. ඉන්පසු ඔවුන් නිවැරදි කිරීමේ සැලැස්මක් ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය. අනුකූල නොවීම මාස තුනක් අඛණ්ඩව පැවතුනහොත්, වෙළඳාම අත්හිටුවනු ලැබේ. මාස දොළහක් පවතින අත්හිටුවීමක් ලැයිස්තුවෙන් ඉවත් කිරීමට (delisting) හේතු වේ. මෙම පැහැදිලි උත්සන්න වීම කඩිනමින් හෙළිදරව් කිරීම දිරිමත් කරයි. විනිමය ආයතනය විසින්

අවවාදාත්මක ලිපියක් නිකුත් කිරීම, රු. 5,000,000 දක්වා දඩයක් නියම කිරීම හෝ ප්‍රසිද්ධ තරවටුවක් නිකුත් කිරීම ද කළ හැකිය.[14]

දර්ශකය 3 (Exhibit 3) - EPF හි දුර්වල කාලීන බව

හෙළිදරව් කරන අයිතමය	EPF - වත්මන් භාවිතය	CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව	ඒකක භාරය (Unit trust)	ජාත්‍යන්තර මිණුම් ලකුණ (GPTB/ OECD-IOPS)
විගණනය කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන	සාමාන්‍යයෙන් මාස 12-24 ක් ප්‍රමාදයි: 2021 ට පෙර, මෑතකදී ප්‍රකාශිත වාර්තාව 2016 සඳහා විය - වසර පහක පරතරයක්.	වසර අවසන් වී මාස 5 ක් ඇතුළත වාර්ෂික වාර්තාව.	වසර අවසන් වී මාස 3 ක් ඇතුළත; භාෂා තුනෙන්ම සහ බැංකු වෙබ් අඩවියේ ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ.	SEC CIS කේතය යටතේ මාස 4 ක් ඇතුළත.	වාර්තාකරණය 'විශ්වාසදායක, කාලෝචිත, ප්‍රවේශ විය හැකි' විය යුතුය.
ව්‍යවස්ථාපිත කාලසීමාව එදිරිව මහජන-නිකුත් කිරීමේ කාලසීමාව	පනතේ s.5 (1)(i) මගින් මාස 3ක් ඇතුළත අමාත්‍යවරයාට සම්ප්‍රේෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ - මහජන නිකුතුව නියාමනය කර නොමැත.	ලැයිස්තුගත කිරීමේ නීති කාලසීමාව යනු මහජන හෙළිදරව් කිරීමේ කාලසීමාවයි.	BSD චක්‍රලේඛ කාලසීමාව යනු මහජන-හෙළිදරව් කිරීමේ කාලසීමාවයි.	SEC CIS කේතයේ කාලසීමාව යනු මහජන-හෙළිදරව් කිරීමේ කාලසීමාවයි.	මහජන කාලීනත්වය, නියාමකයාගේ කාලීනත්වය පමණක් නොව, OECD/IOPS ප්‍රමිතියයි.
තනි සාමාජික ප්‍රකාශනය	දෙසැම්බර් 31 වසර අවසානයෙන් පසු මාස 9 ක දැනුම්දීමේ කවුළුව.	CDS හරහා ලාභාංශ ප්‍රකාශ වහාම.	මාසිකව හෝ ඉල්ලීම මත බැංකු ප්‍රකාශන.	ගනුදෙනුවකට හෝ මාසිකව ඒකක හිමියාගේ ප්‍රකාශන.	සාමාජිකයින්ට කාලෝචිත තොරතුරු ලබා දීම මූලික වේ.

3.4. සීමිත සංඛ්‍යාතය

EPF සිය මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිකුත් කරන්නේ වසරකට වරක් පමණි. එකම ව්‍යතිරේකය වන්නේ සෑම කාර්තුවකටම වරක් නිකුත් කරනු ලබන කොටස් හිමිකම් වගුව වන අතර, එමගින් කළඹේ (portfolio) ඉතිරි කොටස හෝ අරමුදලේ සමස්ත කාර්ය සාධනය පිළිබඳ කිසිදු තොරතුරක් ලබා නොදේ.

මෙම දිගු වාර්තා කිරීමේ හිඩැස් වලින් අදහස් වන්නේ ආයෝජන මාස ගණනාවක් පුරා පරීක්ෂාවට ලක් නොවන බවත්, සාමාජිකයින්ට කාර්ය සාධනය පිළිබඳ අන්තර්කාලීන මිනුමක් නොමැති බවත්, සහ අරමුදල් කළමනාකරුවන් ඔවුන්ගේ නියෝගය ඉටු කරන්නේ දැයි තක්සේරු කිරීමට ඔවුන්ට නොහැකි බවත්ය. ඊට වෙනස්ව, අනෙකුත් සමාන ආයතන වඩාත් නිතර වාර්තා කරයි. බැංකු සහ CSE හි ලැයිස්තුගත සමාගම් කාර්තුමය මූල්‍ය ප්‍රකාශන ගොනු කිරීමට අවශ්‍ය වේ. ඒකක භාර (Unit trusts) සෑම මසකම දත්ත ප්‍රකාශයට පත් කරයි. ජාත්‍යන්තර මිණුම් සලකුණු මාසික, කාර්තුමය හෝ දෛනික පදනමින් කාර්ය සාධනය වාර්තා කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. සාපේක්ෂව, EPF හි වාර්ෂික තොරතුරු නිකුත් කිරීම වසර පුරාම සාමාජිකයින් අඳුරේ තබා වගවීම බාධනය කරයි.

දර්ශකය 4 (Exhibit 4) - EPF හි සීමිත සංඛ්‍යාතය

හෙළිදරව් කරන අයිතමය	EPF - වත්මන් භාවිතය	CSE-ලැයිස්තුගත සමාගම	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුව	ඒකක භාරය (Unit trust)	ජාත්‍යන්තර මිණුම් ලකුණ (GPTB/ OECD-IOPS)
අන්තර්කාලීන/ කාර්තුමය මූල්‍ය ප්‍රකාශන	ප්‍රකාශයට පත් කර නොමැත. කාර්තුමය හෝ අර්ධ වාර්ෂික ප්‍රකාශන නිකුත් නොකරයි.	කාර්තුව අවසන් වී දින 45 ක් ඇතුළත කාර්තුමය: දින 60 ක් ඇතුළත පූර්ණ-වසර තාවකාලික වාර්තා.	කාර්තුව අවසන් වී මාස 2 ක් ඇතුළත කාර්තුමය.	දෛනික NAV; මාසික තොරතුරු පත්‍රිකා; අර්ධ වාර්ෂික/කාර්තුමය වාර්තා.	'නිසි සංඛ්‍යාතය' (Due frequency); අන්තර්කාලීන දත්ත ලබා ගැනීමේ හැකියාව මත GPTB ලකුණු ලබා දෙයි.
වැදගත්-සිදුවීම්/ අඛණ්ඩ හෙළිදරව් කිරීම	අඛණ්ඩ හෙළිදරව් කිරීමක් නොමැත. වැදගත් සිදුවීම් මතු වන්නේ පාර්ලිමේන්තු ප්‍රශ්න, කෝප් (COPE) ක්‍රියාදාමයන් හෝ පසු විගණකාධිපති වාර්තා හරහා පමණි.	ද්‍රව්‍යමය තොරතුරු වහාම හෙළිදරව් කිරීම.	CBSL නිවේදන; විචක්ෂණ අනුපාත සමඟ අනුකූල නොවීම හෙළිදරව් කෙරේ.	අරමුදල් ලක්ෂණවල ද්‍රව්‍යමය වෙනස්කම් සඳහා ආයෝජකයින්ට සහ SEC වෙත දැනුම් දීම අවශ්‍ය වේ.	අභ්‍යන්තර-පාලන අඩුපාඩු වහාම වාර්තා කළ යුතුය.
සාමාජික ගිණුම් යාවත්කාලීන සංඛ්‍යාතය	වාර්ෂිකව පමණක් වන අතර මාස 9 ක් ප්‍රමාද වේ.	තත්‍ය කාලීන CDS; ලාභාංශ සිදුවීම්.	අවම වශයෙන් මාසික බැංකු ප්‍රකාශන.	ගනුදෙනු මට්ටමේ ප්‍රකාශන; දෛනික NAV.	අර්ථවත් කාල පරතරයන් යටතේ ආයෝජන නිරීක්ෂණය කිරීමට සාමාජිකයින්ට හැකි විය යුතුය.

3.5. අඛණ්ඩව අනුකූල නොවීම

ඉහත සඳහන් කළ අඩුපාඩු EPF වෙත විනිවිදභාවය අනිවාර්ය කරන නීතිවලට අනුකූල වීමට ද අසමත් වේ. මඟ හැරුණු ප්‍රකාශන කාලසීමාවන් සහ ආයෝජන ප්‍රකාශනයේ ප්‍රමාණවත් නොවන විස්තර දැනටමත් EPF පනතේ හෙළිදරව් කිරීමේ විධිවිධාන උල්ලංඝනය කිරීම් වේ. 5 (1) (i) වගන්තියට අනුව වසර අවසානයේ සිට මාස තුනක් ඇතුළත වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්ප්‍රේෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ, නමුත් 3.3 වගන්තියේ සටහන් කර ඇති පරිදි, 2024 වාර්තාව වසර අවසන් වී මාස හයකට පසුව ප්‍රකාශයට පත් නොකළ අතර 2021 ට පෙර වාර්තා වසර පහකට වඩා ප්‍රමාද විය. තවද 'එක් එක් ආයෝජනයේ මුහුණත වටිනාකම, මිලදී ගැනීමේ මිල සහ වෙළඳපල වටිනාකම පෙන්වන ආයෝජන ප්‍රකාශයක්' ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතාවය තෘප්තිමත් වන්නේ 3.2 වගන්තියේ දක්වා ඇති පරිදි වත්කම් පන්තිය සහ කල්පිරෙන වර්ෂය අනුව කාණ්ඩගත කරන ලද සමස්ත වගුවකින් පමණි.

EPF හි (Forensic) විගණනය ස්ථාපිත හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතා සමග තවදුරටත් අනුකූල නොවීම හඳුනා ගන්නා ලදී. පුද්ගලික ගනුදෙනු පිළිබඳ තොරතුරු නොමැතිකම, ප්‍රති පාර්ශවීය (counterparty) තොරතුරු අතුරුදහන් වීම සහ හෙළි නොකළ ගැටුම්කාරී අවශ්‍යතා (conflicts of interest) මේවාට ඇතුළත් වේ. මෙම උල්ලංඝනය කිරීම් වාර්තා කිරීමට අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යය අපොහොසත් වූ බව ද විගණනය සොයා ගත්තේය: 2007-2015 සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා සමාලෝචනය කිරීමේදී හඳුනාගත් අනුකූල නොවීම් 'අභ්‍යන්තර විගණන කණ්ඩායම / දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්තා කර නොමැති' බව වාර්තාවේ සඳහන් වේ.[15]

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් (RTI) පනත හරහා තොරතුරු ලබා ගැනීම ද දුෂ්කර බව ඔප්පු වී ඇත. 2017 මැයි මාසයේදී, 2015 සහ 2016 අතර ක්‍රියාත්මක කරන ලද රජයේ සුරැකුම්පත් ගනුදෙනුවල සම්පූර්ණ වාර්තාව සඳහා මහ බැංකුවෙන් ඉල්ලීමක් කරන ලදී.[16] මෙම ඉල්ලීම මගින් වෙන්දේසි, සෘජු ස්ථානගත කිරීම් සහ ද්විතියික වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු ආවරණය කරන ලද අතර ගනුදෙනු මට්ටමේ දත්ත ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන ලදී - කම්කරුවන්ගේ ඉතුරුම් වෙළඳපල-අනුකූල මිල ගණන් යටතේ ආයෝජනය කර ඇත්ද යන්න තක්සේරු කිරීමට.

වාණිජමය සංවේදීතාව, තරඟකාරී අගතිය සහ පවතින විමර්ශන උපුටා දක්වමින් මහ බැංකුව එය ප්‍රතික්ෂේප කළේය. 2018 නොවැම්බර් 27 වන දින, RTI කොමිෂන් සභාව මෙම තර්ක ප්‍රතික්ෂේප කර තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමට නියෝග කළ අතර, විනිවිදභාවය පිළිබඳ මහජන අවශ්‍යතාවය ඕනෑම විභව හානියකට වඩා වැඩි බව තීන්දු කළේය. මහ බැංකුව පසුව 2019 ජනවාරි මාසයේදී අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර අතුරු තහනමක් ලබා ගත්තේය. 2026 මාර්තු 26 වන දින අභියාචනාධිකරණය මහ බැංකුවේ අභියාචනයට අවසර දුන්නේය.

4. ඉදිරිය

විනිවිදභාවය යනු EPF සඳහා සුඛෝපභෝගී දෙයක් නොවේ; එය දුර්වල කළමනාකරණයට එරෙහි එහි ප්‍රධානතම ආරක්ෂාවයි. මෙම සමාලෝචනය මගින් අඛණ්ඩ දුර්වලතා පහක් හඳුනාගෙන ඇත - ප්‍රමාණවත් නොවන හෝ අඩුපාඩු සහිත තොරතුරු, දුර්වල කාලීන බව, සීමිත සංඛ්‍යාතය, ප්‍රමාණවත් විස්තරාත්මක බවක් නොමැතිකම සහ අඛණ්ඩව අනුකූල නොවීම - මේවා එක්ව ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම සේවක ඉතුරුම් සංචිතය 2015 බැඳුම්කර වංචාවෙන් පසුව සිදු වූ අපයෝජනයන්ට ගොදුරු විය හැකි තත්වයකට පත් කරයි.

සාමාජිකයින් ආරක්ෂා කිරීමට සහ විශ්වාසය නැවත ගොඩනැගීමට EPF හට පහත දෑ කළ හැක:

1. 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනත (සංශෝධිත) සහ 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත ඇතුළුව පවතින නීතියට අනුකූල වීම.

2. එහි හෙළිදරව් කිරීමේ පිළිවෙත් පුළුල් කිරීමේදී ගෝලීය විශ්‍රාම වැටුප් විනිවිදභාවය පිළිබඳ මිණුම් සලකුණ (GPTB) වැනි ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයන් අනුගමනය කිරීම.

3. 2023 දී පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද පුද්ගලික මන්ත්‍රී පනත් කෙටුම්පතක දක්වා ඇති පරිදි වැඩි තොරතුරු නිතර ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ මාර්ගෝපදේශ සම්පූර්ණයෙන්ම අනුගමනය කිරීම.[17] සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් (සංශෝධන) යන මැයෙන් 2024 දී නිකුත් කරන ලද අංක 482/2024 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද මෙම පනත් කෙටුම්පතේ අරමුණ වන්නේ 'එහි (1) ඡේදයේ (h) අනු ඡේදය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු ප්‍රමාණවත් සහ කාලෝචිත ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සහ හෙළිදරව් කිරීම සහතික කිරීමයි'.

EPF යනු රටේ විශාලතම මූල්‍ය ආයතනය වන බැවින්, මහ බැංකුව (CBSL) වැනි මූල්‍ය අංශයේ නියාමකයින් විසින් සකසා ඇති ඉහළම ප්‍රමිතීන් යටතේ එය ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

කෙසේ වෙතත්, වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන් සැකසීමට, අනුකූලතාව අධීක්ෂණය කිරීමට සහ අධීක්ෂණය සහතික කිරීමට ස්වාධීන නියාමකයෙකු EPF හට දැනට නොමැත. සාමාජිකයින්ට දශක හතක් පැරණි නීති මත යැපීමට ඉතිරිව ඇති අතර ඒවා දුර්වල කළමනාකරණය සහ අපයෝජනය වැළැක්වීමට අකාර්යක්ෂම වේ.

දර්ශකය 5 (Exhibit 5) - තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ පිළිවෙත්වල සාරාංශ සංසන්දනය

හෙළිදරව් කරන ආයතනය/ප්‍රමිතිය	තොරතුරුවල ප්‍රමාණවත්භාවය සහ විස්තරාත්මකභාවය (Adequacy & granularity)	තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමේ කාලීනත්වය සහ සංඛ්‍යාතය (Timeliness & frequency)
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF)	ඉහළ මට්ටමකින් සමස්තකරණය කරන ලද (aggregated) සහ මූලික වාර්තාකරණය පමණි. ආයෝජන මට්ටමේ දත්ත, වත්කම් පන්ති ප්‍රතිලාභ, මිණුම් සලකුණු, අවදානම් මිම්, පිරිවැය බිඳවැටීම් සහ පාලන හෙළිදරව් කිරීම් අතහැර දමයි. එක් එක් ආයෝජනය වෙන වෙනම හෙළිදරව් කිරීමේ ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතාවයට අනුකූල නොවේ.	වාර්ෂික හෙළිදරව් කිරීම් පමණක් වන අතර අඛණ්ඩ ප්‍රමාදයන් ඇත. ව්‍යවස්ථාපිත කාලසීමාවන් නිතර මඟ හරියි; ප්‍රකාශිත වාර්තා අතර වසර පහක් දක්වා ඓතිහාසික හිඩැස් ඇත. අර්ථවත් අන්තර්කාලීන කාර්ය සාධන වාර්තාකරණයක් නොමැත.
ඒකක භාර (ශ්‍රී ලංකාව)	ගාස්තු, ඓතිහාසික ප්‍රතිලාභ (වසර පහක් දක්වා), වත්කම් පන්ති බිඳවැටීම් සහ කළඹේ ලක්ෂණ ඇතුළුව සවිස්තරාත්මක අරමුදල් මට්ටමේ වාර්තාකරණය. බොහෝ සමාගම් අංශ අනුව සහ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව බිඳවැටීම සහ අනෙකුත් මූල්‍ය කාර්ය සාධන අනුපාත සමඟ අමතර ස්වේච්ඡා තොරතුරු පත්‍රිකා සපයයි.	කාර්ය සාධනය සහ අරමුදලේ ප්‍රමාණය මාසිකව හෙළිදරව් කිරීම; SEC නීතිවලට අනුව දෛනික NAV ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (ශ්‍රී ලංකාව)	පාලනය, අවදානම් නිරාවරණ, විශාලතම ප්‍රති පාර්ශවයන්, නියාමන උල්ලංඝනය කිරීම් සහ නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ආවරණය වන සවිස්තරාත්මක සහ බිඳ දමන ලද හෙළිදරව් කිරීම්, බාහිර සහතික කිරීම් මගින් සහාය වේ.	මහ බැංකුව සහ CSE විසින් බලාත්මක කිරීම සහ දැඩි නියාමන කාලසීමාවන්ට යටත්ව, කාර්තුමය සහ වාර්ෂික මූල්‍ය වාර්තාකරණය.
කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ (ලැයිස්තුගත සමාගම්)	ලැයිස්තුගත කිරීමේ නීති සහ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව අංශ තොරතුරු, පාලන හෙළිදරව් කිරීම් සහ අවදානම් වාර්තාකරණය සහිත ප්‍රමිතිගත මූල්‍ය ප්‍රකාශන.	අනිවාර්ය කාර්තුමය සහ වාර්ෂික වාර්තාකරණය. ප්‍රමාද වී ගොනු කිරීම් නිර්වචනය කරන ලද කාල නියමයන් තුළ උත්සන්න කිරීම් (සෝදිසි ලැයිස්තුව, අත්හිටුවීම, ලැයිස්තුවෙන් ඉවත් කිරීම) අවුලුවයි.
ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයන් (GPTB)	වත්කම් පන්ති ප්‍රතිලාභ, මිණුම් සලකුණු, පිරිවැය, පාලනය, ESG ඒකාබද්ධ කිරීම සහ ආයෝජන මට්ටමේ විනිවිදභාවය ආවරණය වන පරිපූර්ණ, වෙන් කරන ලද හෙළිදරව් කිරීම්.	ප්‍රධාන විනිවිදභාවයේ අවශ්‍යතාවයක් ලෙස කාලෝචිත ප්‍රකාශනයක් සහිත මාසික හෝ කාර්තුමය කාර්ය සාධන වාර්තාකරණය.

සටහන්

1 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 'වාර්ෂික ආර්ථික සමාලෝචනය 2024' (Annual Economic Review 2024) වෙත පිවිසෙන්න: https://www.cbsl.gov.lk/en/publications/economic-and-financial-reports/annual-economic-review/annual-economic-review-2024

2 Pablo Souto සහ Alberto Musalem, 'Assessing the Governance and Transparency of National Public Pension Funds', Review of European Studies 1 ජුනි 2012 මෙතැනින්: https://www.ccsenet.org/journal/index.php/res/article/view/17728 [අවසන් වරට පිවිසියේ 2025 ජූලි 31].

3 OECD/IOPS, 'OECD/IOPS Good Practices for Pension Funds' Risk Management Systems' (ජනවාරි 2011) මෙතැනින්: https://www.oecd.org/content/dam/iops/en/iops-principles-and-guidelines/OECD%2010PS%20Good%20Practices%20for%20Pension%20Funds%E2%80%99%20Risk%20Management%20Systems%202011.pdf

4 OECD/IOPS, 'OECD/IOPS Good Practices for Pension Funds' Risk Management Systems' (ජනවාරි 2011) මෙතැනින්: https://www.oecd.org/content/dam/iops/en/iops-principles-and-guidelines/OECD%20IOPS%20Good%20Practices%20for%20Pension%20Funds%E2%80%99%20Risk%20Management%20Systems%202011.pdf

5 වෙරිටේ රිසර්ච් මහ බැංකුවේ අධිකරණ වෛද්‍ය විගණනය 2019: EPF වෙත සිදුවූ පාඩු තක්සේරු කිරීම (2025 මාර්තු 3) වෙත පිවිසෙන්න: https://www.veriteresearch.org/wp-content/uploads/2025/03/03032025_Forensic-Audit-of-Central-Bank-2019-Assesment-of-loses-to-EPF.pdf

6 පිටු 804 සහ 916, "2015 පෙබරවාරි 01 සිට 2016 මාර්තු 31 දක්වා කාලය තුළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම පිළිබඳ විමර්ශනය කර වාර්තා කිරීමට පත් කරන ලද පරීක්ෂණ කොමිසම." 2017 දෙසැම්බර් 30 වන දින අතිගරු මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මැතිතුමා වෙත භාරදෙන ලදී මෙතැනින්: https://archive.veriteresearch.org/handle/456/7181 [අවසන් වරට පිවිසියේ 2025 ජනවාරි 20].

7 විශ්‍රාම වැටුප් අධීක්ෂකවරුන්ගේ ජාත්‍යන්තර සංවිධානය (IOPS) 'IOPS Principles of Private Pension Supervision' වෙත පිවිසෙන්න: https://www.iopsweb.org/principlesguidelines/46864307.pdf

8 ගෝලීය විශ්‍රාම වැටුප් විනිවිදභාවය පිළිබඳ මිණුම් සලකුණ 'Factors 2023' මෙතැනින්: https://global-pension-transparency-benchmark.top1000funds.com/global-pension-transparency-benchmark-factors-2023/ [අවසන් වරට පිවිසියේ 2026 මැයි 7].

9 කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ (n.d.). ලැයිස්තුගත කිරීමේ නීති. https://www.cse.lk/pages/listing-rules/listing-rules.component.html

10 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 'BSD චක්‍රලේඛ අංක 5, 2024' මෙතැනින්: https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbsl-web_documents/laws/cdg/bsd_circular_no_5_of_2024_e.pdf

11 1958 අංක 15 දරන පනත (සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනත) වෙත පිවිසෙන්න: https://epf.lk/wp-content/uploads/2018/09/act_of_1958.pdf

12 NDB Wealth 'සම්පත් - තොරතුරු පත්‍රිකා' වෙත පිවිසෙන්න: https://ndbwealth.com/resources-fact-sheets

13 ශ්‍රී ලංකා ඒකක භාර සංගමය 'කාර්ය සාධන වාර්තාව මැයි 2025' වෙත පිවිසෙන්න: https://utasl.lk/performance-reports/performance-report-may-2025/

14 ලංකා වාණිජ බැංකුව PLC ඇමුණුම 2 - තිරසාර දර්ශක (2018) වෙත පිවිසෙන්න: https://annualreports.lk/combank2018/download/pdf/Annex_2.pdf

15 කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ (2025 අප්‍රේල් 24). ලැයිස්තුගත කිරීමේ නීති: බලාත්මක කිරීම සහ අනුකූලතා ක්‍රියා පටිපාටි. https://cdn.cse.lk/pdf/rule-books/bE0wAfJi0BTVXXDa_24Apr2025050137GMT_1745470897377.pdf

16 BDO (2019b), අවසන් වාර්තාව | RFP2 | 2002 ජනවාරි 1 සිට 2015 පෙබරවාරි 28 දක්වා කාලය තුළ නිකුත් කරන ලද/ගනුදෙනු කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සම්බන්ධ සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු පිළිබඳ අධිකරණ වෛද්‍ය විගණනය/විමර්ශනය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව. [පාර්ලිමේන්තුවට නිකුත් කළ අනුවාදය] මෙතැනින්: https://archive.veriteresearch.org/handle/456/7109 [අවසන් වරට පිවිසියේ 2026 ජනවාරි 20].

17 වෙරිටේ රිසර්ච් (Pvt.) Ltd. එදිරිව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, RTIC අභියාචනය 26/2018 (ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් කොමිෂන් සභාව) 2018 නොවැම්බර් 27 දින ලබා දුන් නියෝගය. වෙත පිවිසෙන්න: https://www.rticommission.lk/web/images/pdf/rticappeal-026-2018/rtic-26-2018-en-06122018.pdf

18 Daily FT. (2023). EPF පනත සංශෝධනය කිරීම සඳහා සුමන්තිරන් පෞද්ගලික මන්ත්‍රී යෝජනාව ඉදිරිපත් කරයි. වෙත පිවිසෙන්න: https://www.ft.lk/front-page/Sumanthiran-presents-private-members-bill-to-amend-EPF-Act/44-745722

19 2024 දී නිකුත් කරන ලද අංක 482/2024 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මෙතැනින්: https://documents.gov.lk/view/bills/2024/5/482-2024_E.pdf [අවසන් වරට පිවිසියේ 2026 ජනවාරි 20].

ISSN 2806-5174

Verité Research
Strategic Analysis for Asia

A | No. 165/1, Park Road, Colombo 5
T | +94 11-2055544
E | reception@veriteresearch.org
W| www.veriteresearch.org